

Vilka fel gör deklaranterna?

Ett axplock bland årets avvikelser i ett typiskt löntagardistrikt i en mindre stad.

När man under några år sysslat med taxeringsarbete får man en viss uppfattning om de vanligaste felen och anledningarna till avvikelser. Då detta kan vara av intresse för läsarna av "Skattenytt" med dess stora spridning även utanför taxeringsfolkets krets, har här gjorts en sammanställning av innehållet i avvikelserna inom det distrikt, där författaren är ordförande sedan fem år tillbaka. Antalet självdeklarationer har varit 2.120.

Genom bestämmelsen om att yrkande av extra avdrag för sjukdom, ålderdom, nedsett skatteförmåga o. s. v. skall besvaras med resolution, intaga dessa meddelanden tätplatsen, de uppgår till 60.

Sedan den s. k. Malmöblanketten börjat användas har stora fördelar vunnits och antalet avvikelser på grund av olikheter mellan deklaration och löneuppgift väsentligt nedgått. Men ändå har det blivit 30 anmärkningar, beroende på att svar på kontrolluppgift uteblivit, arbetsgivaren har mot arbetstagarens bestridande, bevisat att löneuppgiften varit riktig eller det har på annat sätt styrkts att deklaranterna förfarit felaktigt. Beträffande årets självdeklarationer må dock anmärkas att det i regel rör sig om små belopp. I några fall har även arbetsgivaren fått medge, att löneuppgiften varit felaktig. Så nog har Malmöblanketten gjort nytta! Den föreställningen tycks fortfarande råda på vissa håll, att om hustruns inkomst understiger 1.200 kronor den icke skall deklarerars. I ovannämnda antal (30) äro dessa fall

medräknade. Inkomsttagare med sådant arbete att inkomst av drickspengar förekommer har svårt att få fram en rimlig summa. I dylika fall har 22 anmärkningar gjorts.

Uppskattningen av värdet av vissa naturaförmåner (kost och bostad) är mycket varierande. Den ambulerande delen av restaurangfolket har svårt att räkna rätt, likaså sjöfolk. Antalet anmärkningar har varit 29. Men i regel äro uträkningarna riktiga. Många överlåta genom anteckning på sid. 4 eller genom att lämna sifferkolonnen tom åt nämnden att göra uträkningen. Mycket klokt!

När man sedan skall sälla och sortera ut de olika anledningarna till rättelse i fråga om avdrag för omkostnader för intäkternas förvärvande kan man dela upp dem i följande huvudgrupper: resor, fördyrade levnadskostnader, facklitteratur, flyttning, hemhjälp, kontorskostnader (i mindre rörelse) och kläder. Här intager resekostnaderna främsta platsen med ett 50-tal erinringar. Då äro icke bagatellbelopp på omkring 10 kronor inräknade. Deklaranterna tycks ha svårt att lära sig att sommarnöjes- och lunchresor icke få avdragas. De fördyrade levnadskostnaderna är en besvärlig sak, men då deklaranterna i år blivit åtskilligt blygsammare i sina avdragsyrkanden har antalet anmärkningar gått ner betydligt. Ändock återstår ett 20-tal, som inte tycks kunna reda sig med vad arbetsgivaren utbetalat. Anspråken på avdrag för flyttning, facklitteratur, skrivmaskiner, kurser o. d. har under årens lopp gått ned och avvikelserna i dessa avseenden utgöra i år ett fåtal. En egendom-

lighet är att så många hustrur med förvärvsarbete yrkar avdrag för hemhjälp, daghemskostnader o. d., i vissa fall med en arrogant motivering. Det beror kanske på okunnighet, i varje fall hos den som yrkade avdrag för hemhjälp men under allmänna avdrag underlät att göra s. k. förvärvsavdrag.

”Kläderna” är fortfarande ett bekymmer. Många har arbetskläder och tvätt av arbetsgivaren, den förmånen deklarerar de inte gärna för. Andra vill alltså ha avdrag för ”merslit”, skyddsrockar o. d. men antalet har gått tillbaka.

Anmärkningarna rörande tillfällig förvärvsverksamhet och inkomst av kapital har varit så få att de förbigås i detta sammanhang.

Däremot är antalet anmärkningar rörande felaktigt uppgiven kommunalskatt och pensionsavgift förhållandevis stort, 44 stycken. Det skulle underlätta betydligt för deklaranterna om det på debetsedeln å slutlig skatt funnes en anvisning om det belopp, som får upptagas under allmänna avdrag i självdeklarationen.

Det där med försäkringspremier har alltid varit en besvärlig sak, men det har varit bättre i år, endast 17 anmärkningar. Allmänheten har kanske läst i tidningar om alla dessa olika förslag till ändringar i detta avseende, så det kanske delvis kan förklaras därav.

Yrkande om avdrag för periodiska understöd till hustrur och barn i tidigare äktenskap eller för barn utom äktenskap måste noggrant kontrolleras. Det har i år blivit ”bakläxa” i form av helt vägrat eller minskat avdrag i sammanlagt 12 fall. Det förefaller många gånger som om yrkandet gjorts efter principen ”går det så går det”, annars skulle inte så många fäder underlåta att svara på TO:s intrikata fråga

”varför N. N. i A-stad fått 600 kronor?”

Förvärvsavdraget tycks i sanning vara populärt, ty inte mindre än 9 män (ej jordbruk, ej rörelse) har försökt komma i åtnjutande därav, samtidigt som 29 kvinnor räknat fel. Men fjolårets rekord har inte nåtts i år när en hustru yrkade 300 kronor + 10 % av nettointäkten multiplicerat med antalet barn! Å andra sidan finns det, som tidigare nämnts, en och annan som glömt förmånen.

Taxeringen av intäkt av fastighet har i det distrikt som nu är ifråga, i hög grad förenklats genom schablontaxeringen. Men av de fastighetsägare, som deklarerar med användande av bilaga 6 a, har det i alla fall varit anmärkningar beträffande hyresvärdet för egen lägenhet.

Så återstår egentligen endast sådana yrkanden om avdrag, som kan hänföras till gruppen ”enfaldiga”, vilka dock ha den förtjänsten att de lättar upp stämningen i taxeringsnämnden när de föredragas. Några exempel på motivering för avdrag: ”min son får ej skolmåltid”, avdrag yrkas för ”amortering och ränta på min svärmors skuld, då ingen annan kan betala den” eller för ”barnens bussresor till skolan”. En deklarat som har sommararbete på annan ort vill ha avdrag för att ”bostaden står outnyttjad på sommaren”. Tämmligen oförsynt är ett yrkande från en fader med god arbetsinkomst om avdrag för utbildningskostnader för sin son. Denne förtjänade själv mellan 1.500 och 2.000 kronor. En annan vill ha avdrag för kostnader för skilsmässa. Ett upprepat krav är avdrag för ”obekvämt arbetstid”. Då detta yrkande kommer från två representanter för ordningsmakten måste man bli betänksam.

Man märker ibland till sin glädje att tidigare utfärdade avvikelser haft den

Förmån av fri bil utom tjänsten

Stens Sjöholms artikel i nr 10 om "Några erfarenheter från årets taxeringsarbete" har föranlett en liten rad av oppositionella inlägg. Redan innan hr Sjöholm tagit del av dessa, insände han emellertid "ett förtydligande", som här får inleda diskussionen.

Ett förtydligande.

I Skattenytt nr 10/1955 anlade jag några synpunkter på årets taxeringsarbete och jag redovisade därvid bl. a. som min uppfattning att förmånen av fri bil utom tjänsten merendels taxeras till alltför låga värden. I samband därmed konstruerade jag ett exempel, som mynnade ut i reflexionen att det ifrågavarande värdet borde bestämmas så att skatten på det samma komme att uppgå till det belopp som den förmånsberättigade skulle ha nödgats erlägga för hållandet av egen bil för samma körsträcka. Enligt vad jag kunnat förstå har exemplet kommit en del oro åstad och på sina håll misstolkats — något som jag sannolikt icke kan helt frita mig ansvaret för. Ett förtydligande kan därför vara väl på sin plats.

Det finns olika kvaliteter på förmånen

effekt i undervisande syfte, som avsetts. Men ännu finns det allt för många som återkomma med samma "försök" år från år. De kanske hoppas att "droppen skall urholka stenen", men jag tror att utsikterna till framgång sjunker i takt med envisheten.

P. E.

av fri bil. I min artikel syftade jag icke på arbetstagare som någon gång då och då och kanske efter särskild anhållan tillåtes begagna arbetsgivarens bil. Det är ett ur taxeringssynpunkt föga intressväckande fenomen. Det som tilldrar sig intresse är företrädesvis de fall där arbetsgivare och arbetstagare är en och samme person; det gäller exempelvis ett bolag med hela den suveräna bestämmanderätten knuten till verkställande direktören. Det var förhållanden som detta som min utläggning tog fasta på. Här är bilen skriven på bolaget, men utnyttjas av direktören i privat bruk. Det är här inte så mycket fråga om en löneförmån i vanlig bemärkelse, det rör sig snarare om bokföringstekniska operationer med skattevinnande syften. Man kan väl påstå att vår direktör *äger* en bil, som skattemässigt sorterar under bolaget. I fall som detta — och dom är ungefär lika talrika som enmansbolagen — förefaller det mig vara rimligt och rättvist att den i realiteten bilägande direktören får vidkännas en utgift som motsvarar den han skulle haft för sin bil om den icke vore skriven på bolaget. Värdet bör sålunda av taxeringsmyndigheterna bestämmas så att skatten på värdet kan beräknas uppgå till denna summa. Det är det belopp han sparar på sin bokföringsmässiga framsynthet.

Begränsar man mitt exempel i nr 10 till att avse fall som det nu skisserade blir det mindre utmanande. Det innesluter dock ett i viss mån nytt sätt att se och är som sådant ägnat rubba cirkelarna i ett eller annat vanetänkandets högkvarter.

Sten Sjöholm.